

M.A. Sem.-3 Examination

505

Indian Culture

November-2025

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

All questions carry equal marks.

પ્ર.૧(અ) ભારતીય સંગીતનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ અંગે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. (૧૪)

અથવા

પ્ર.૧(અ) મધ્યકાલીન ભક્તિ સંગીત ઉપર નોંધ લખો.

પ્ર.૨(અ) હિન્દુસ્તાની સંગીતમાં રાગ તાલ સમજાવી તેનું મહત્વ દર્શાવો. (૧૪)

અથવા

પ્ર.૨(અ) ધરાના પરંપરાનો પરિચય આપો.

પ્ર.૩(અ) ભારતીય ચર્મવાદ્યો પર સવિસ્તાર નોંધ લખો. (૧૪)

અથવા

પ્ર.૩(અ) વાદ્ય એટલે શું? વિવિધ ધન વાદ્યો વિશે વિગતે જણાવો.

પ્ર.૪(અ) વેદકાલીન મહાકાવ્યોમાં થયેલા નૃત્યના ઉલ્લેખો તપાસો. (૧૪)

અથવા

પ્ર.૪(અ) ભારતીય નર્તનના મુખ્ય ઘટકોનો પરિચય આપો.

પ્ર.૫(અ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો: (ગમે તે સાત) (૧૪)

(૧) મેવાડના રાણા કુંભાએ 'સંગીતરાજ' નામે પુસ્તક ક્યારે બહાર પાડ્યું હતું?

(૨) નાટ્યશાસ્ત્રમાં સંગીતના કેટલા સ્વરોની ચર્ચા કરવામાં આવેલી છે?

P.T. 0

E1345-2

- (૩) 'સામગાન'ના સ્વરો જ્યારે આરોહ-અવરોહમાં ચાલે તો તે સ્વરને શું કહે છે?
- (૪) અમીર ખુશરો કયા સુલતાનના દરબારી સંગીતકાર હતા?
- (૫) 'પુંડરિક વિક્રમે' સંગીતના કેટલા ગ્રંથો લખ્યા છે?
- (૬) 'પ્રવીણસાગર' ગ્રંથમાં વાંજિત્રોની કેટલી સંખ્યા દર્શાવેલી છે?
- (૭) 'વેણુ'એ કયા પ્રકારનું વાદ્ય છે?
- (૮) 'શિશુપાલવધ' ગ્રંથના રચયિતા કોણ હતા?
- (૯) સૌરાષ્ટ્રની 'કમા માળિયા' કોમ કયા વાદ્યને વગાડવા માટે સુપ્રસિદ્ધ છે?
- (૧૦) 'ગીત ગોવિંદ'ના રચયિતા કોણ હતા?
- (૧૧) દિલ્હીમાં લલિતકલા એકેડમીની શરૂવાત ક્યારે થઈ હતી?
- (૧૨) સિતારની રચના કોણે કરી હતી?

E/345-3

..... Examination November 202.....

Studies in Indian Music & Dance-1

M.A. in Indian Culture Sem-3

INCL505

.....day.....202

Time: 2.30 hours

Total Marks- 70

All questions carry equal marks.

Q-1. Discuss in detail the origin and development of Indian Music. (14)

OR

Q-1. Write a note on medieval devotional music.

Q-2. Explain the Raga - Tal and its significance in Hindustani Music. (14)

OR

Q-2. Introduce the concept of "Gharana" tradition.

Q-3. Write a detailed note on Indian 'charm vady' Instruments. (14)

OR

Q-3. What is an instrument? Explain various "Dhan" instruments in detail.

Q-4. Discuss the mentions of dance in the Vedic epics. (14)

OR

Q-4. Introduce the main components of Indian "Nartan".

Q-5. ANSWER IN BRIEF (ANY SEVEN). (14)

1. When did Rana Kumbha of Mewar publish a book called 'Sangeet raj'?
2. How many tones of music are discussed in Natyashastra?
3. What is the name given to the vowels of 'Samgaan' when they move up and down?
4. Amir Khushro was a court musician of which Sultan?
5. How many volumes of music has 'Pundarik Vitthal' written?
6. How many numbers of musical instruments mentioned in the book 'Praveen Sagar'?
7. What type of instrument is 'Venu'?

P.T.O

E-1345-4

8. Who was the author of the book 'Shisupalavadha'?
9. The 'Kama Maliya' Community of Saurashtra is famous for playing which instrument?
10. Who was the composer of 'Geet Govind'?
11. When was Lalit Kala academy started in Delhi?
12. Who invented the 'sitar'?

